

**PLANI STRATEGJIK
I
AGJENCISË TË MBIKËQYRJES TË SIGURIMEVE (AMS)
PËR PERIUDHËN 2024-2026**

Dhjetor 2023

Plani strategjik i AMS-së për periudhën 2024-2026

Bazuar në nenin 158 – s pika 10 të Ligjit për Mbikëqyrjen e Sigurimeve (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/2010, 44/2011, 188/2013, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/2018 dhe 198/18) dhe (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr. 101/2019 dhe 31/2020 dhe 173/2022), Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm në Qarkullim (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 88/2005; 70/2006; 81/2008; 47/2011; 135/2011, 112/2014 dhe 145/2015) dhe (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” Nr. 220/2019), nenin 13 të Statutit Nr. 02-822/1 të datës 04.12.2019, Këshilli i Ekspertëve të Agjencisë së Mbikëqyrjes së Sigurimeve, në seancën e Këshillit të Ekspertëve, të mbajtur më 25.12.2023, miratoi

PLAN STRATEGJIK TË AGJENCISË TË MBIKËQYRJES TË SIGURIMEVE (AMS) PËR PERIUDHËN 2024-2026

I. HYRJE

Në vitet e fundit, është bërë e qartë se ndryshimi është me të vërtetë normaliteti i ri dhe ne po e shohim këtë përmes ndryshimeve themelore që na kanë ndodhur që nga shpërthimi i pandemisë së koronavirusit. Në fakt, ne po dëshmojmë një transformim të shoqërisë sonë.

Rimëkëmbja ekonomike nga COVID-19, zhvillimet gjeopolitike, duke përfshirë ndikimet njerëzore, politike dhe ekonomike të pushtimit rus të Ukrainës, tranzicionet e gjelbra dhe ato digjitale. Këto janë temat që dominojnë titujt kryesorë dhe që drejtojnë programet e punës së politikanëve, politikëbërësve dhe bizneseve.

Në këto kohë ndryshimesh dhe transformimesh, objektivat themelore të Agjencisë së Mbikëqyrjes së Sigurimeve (AMS) mbeten të njëjta. Ne jemi këtu për të mbështetur një sektor të shëndetshëm dhe cilësor sigurimi që i shërben nevojave të sigurimeve të qytetarëve, bizneseve dhe ekonomisë. Në kushte të zhvillimit të vazhdueshëm të rreziqeve dhe sfidave, AMS-ja do të vazhdojë të kontribuojë në rimëkëmbjen e ekonomisë maqedonase duke ndërtuar një sektor sigurimi më elastik dhe duke harmonizuar dhe pranuar më tej kulturën evropiane të mbikëqyrjes së sigurimeve.

AMS po monitoron nga afër tranzicionin në narrativën ekonomike, në të cilën mjedisi afatgjatë i rendimenteve të ulëta dhe inflacionit të ulët po zëvendësohet nga një kombinim i inflacionit në rritje dhe rritjes së pasigurt, dhe do të bëjë gjithçka që është brenda kompetencës dhe fuqisë së saj për të zbutur efektet negative afatgjata mbi mbajtësit e policave të sigurimeve, përfituesit e sigurimeve dhe palët e tjera të interesuara në tregun e sigurimeve.

Transformimi gjithashtu u jep një shans mundësive. Ne e dimë që BE-ja i kushton vëmendje të veçantë transformimit të gjelbër dhe atij digjital. AMS-ja do të kontribuojë përmes qasjes rregullatore dhe mbikëqyrëse që kompanitë e sigurimeve të jenë aktorë kyç në menaxhimin dhe financimin e një

Plani strategjik i AMS-së për periudhën 2024-2026

tranzicioni të drejtë ekonomik, duke kontribuar në realizimin e nevojave sociale për mbulimin e sigurimeve dhe zhvillimin e mëtejshëm të tregut të kapitalit në vend.

Në vitet e fundit, rreziqet që mbartin konsumatorët e shërbimeve financiare janë rritur vazhdimisht. Në sistemin e pensioneve sociale, kalimi nga planet e pensioneve me përfitime të përcaktuara në planet e pensioneve me kontribute të përcaktuara në thelb transferon investimet dhe rreziqet e tjera nga industria te konsumatorët. Në sektorin e sigurimeve, kjo është veçanërisht e theksuar dhe aktuale midis kompanive të sigurimeve të jetës, ku ka pasur një ndryshim të rëndësishëm në portofolin e produkteve të sigurimit, ku ka pasur një ulje të konsiderueshme të kontratave të sigurimit të jetës me pjesëmarrje të garantuar në fitimet e të siguruarit në favor të të ashtuquajturave kontrata të sigurimit të jetës të lidhura me njësi të lidhura me njësi në fondet e investimit, ku i siguruari merr përsipër rrezikun e investimit dhe ku kthimi i fondeve të investuara sipas këtyre kontratave përcaktohet vetëm nga lëvizjet në vlerat e tregut të njërive në të cilat investohen fondet. Për më tepër, produktet e sigurimeve dhe pensioneve ndonjëherë janë shumë komplekse, jo gjithmonë të kuptueshme digjitalisht dhe ofrohen në një paketë që përmban shumë informacione tekstuale në formën e kushteve të sigurimit që janë të vështira për t'u kuptuar nga mbajtësit e policave në lidhje me gamën e plotë të rreziqeve të mbuluara nga siguri ose përjashtimet që nuk mbulohen nga siguri. Në përpjekjet e saj për të siguruar kapitalizim të mjaftueshëm, qeverisje të mirë të korporatave dhe menaxhim të riskut, AMS-ja do t'i kushtojë vëmendje të barabartë adresimit të sfidave që lidhen me kërkesat dhe vlerën për paratë në formën e primeve të sigurimit, si dhe forcimit të edukimit financiar, në mënyrë që të sigurohet që produktet të përmbushin pritjet më të larta të konsumatorëve dhe nevojën për diversitet dhe përfshirje.

AMS-ja gjithashtu do të vazhdojë të identifikojë dhe adresojë në mënyrë të përshtatshme rreziqet globale dhe specifike për sektorin, si dhe pasiguritë ekonomike në rritje, në mënyrë që të forcojë qëndrueshmërinë e shoqërisë dhe të ruajë besimin në sistemin financiar. Edhe pse përfaqëson një sfidë të madhe, AMS-ja do të përpiqet të rrisë ndërgjegjësimin dhe të kontribuojë në gjetjen e zgjidhjeve për të identifikuar dhe zvogëluar pabarazitë dhe mangësitë ekzistuese sistemike në sigurimet dhe mbrojtjen e pensioneve. Ekzistojnë rreziqe të shumta, nga plakja e popullsisë te ndryshimet klimatike dhe nga kibernetika te pandemitë, që mund të kenë ndikime të mundshme sistemike dhe për këtë arsye kërkojnë zgjidhje të përmirësuara të mbulimit të sigurimeve.

Mbikëqyrja e mirë varet para së gjithash nga një legjislacion i mirë. Në kohë transformimi, një angazhim i përbashkët nga rregullatorët dhe mbikëqyrësit për të mbajtur ritmin me zhvillimet e tregut është thelbësor. Legjislacioni duhet të mbetet i shëndoshë dhe i rëndësishëm, duke reflektuar kushtet shoqërore dhe të tregut, si dhe kompleksitetin në rritje të trendeve globale dhe ndikimeve ndërsektorale. Ne po dëshmojmë gjithnjë e më shumë se rregullimi ka kryqëzime me fusha të tjera që kërkojnë ekspertizë dhe bashkëpunim të shtuar me rregullatorë të tjerë. Ekziston një nevojë në rritje për bashkëpunim të shtuar ndërinstitucional dhe qëndrueshmëri të politikave për zgjidhjen e problemeve të institucioneve financiare me qëllim përmirësimin e mbrojtjes së konsumatorit dhe ruajtjen e stabilitetit financiar. Mbi të gjitha, mbikëqyrësve duhet t'u ofrohen të gjitha mjetet dhe kompetencat e nevojshme për të thelluar kuptimin e tyre të sfidave të reja dhe për të qenë në gjendje t'i trajtojnë ato në mënyrë efektive. Agjencia e Mbikëqyrjes së Sigurimeve do të vazhdojë të marrë pjesë në punën e kolegjeve mbikëqyrëse që synojnë shkëmbimin e informacionit dhe të dhënave mbi operacionet e kompanive të sigurimeve që janë anëtare

Plani strategjik i AMS-së për periudhën 2024-2026

të grupeve të sigurimeve me qëllim identifikimin në kohë të rreziqeve dhe parandalimin e mosrakordimit ligjor.

II. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Plani Strategjik është një dokument i miratuar në bazë të misionit, vizionit dhe parimeve dhe vlerave organizative të Agjencisë së Mbikëqyrjes së Sigurimeve (AMS). Plani përmban objektivat strategjike bazë për periudhën nga viti 2024 deri në vitin 2026.

Plani Strategjik përgatitet në varësi të mjedisit ekonomik, sfidave në fushën e sigurimeve dhe është baza për përgatitjen e planeve vjetore dhe programeve të punës së Agjencisë së Mbikëqyrjes së Sigurimeve.

III. MANDATI DHE KOMPETENCAT

Objektivat kryesore të Agjencisë së Mbikëqyrjes së Sigurimeve (AMS) përcaktohen në përputhje me Ligjin për Mbikëqyrjen e Sigurimeve ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" Nr. 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/2010, 44/2011, 188/2013, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/2018 dhe 198/18) dhe ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" Nr. 101/2019 dhe 31/2020 dhe 173/2022), Ligjin për Sigurimin e Detyrueshëm në Qarkullim ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" Nr. 88/2005; 70/2006; 81/2008; 47/2011; 135/2011, 112/2014 dhe 145/2015) dhe ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" Nr. 220/2019) dhe ligje të tjera si Ligji për Sigurimin Shëndetësor Vullnetar, Ligji për Pagesën e Pensioneve dhe Përfitimeve Pensionale në Fushën e Sigurimit Pensional të Financuar Plotësisht, Ligji për Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Financimit të Terrorizmit, Ligji për Mbrojtjen e të Dhënave Personale, Ligji për Marrëdhëniet Obligative, Ligji për Stabilitetin Financiar dhe ligje të tjera relevante.

IV. MISIONI, VIZIONI DHE VLERAT

Misioni i Agjencisë del nga synimet e përcaktuara ligjore, dhe ai është i dukshëm përmes funksionit se AMS-ja kujdeset për normativizimin dhe funksionimin ligjor dhe efikas të tregut të sigurimit, kujdeset për të mbrojtur konsumatorët dhe të ruajë stabilitetin dhe transparencën në fushën e sigurimeve, përmes kontributit në edukimin financiar dhe përfshirjes më të madhe financiare të popullatës.

Vizioni i AMS-së është të njihet si një institucion i pavarur, profesional, i përgjegjshëm dhe transparent që gëzon besim të lartë publik.

Вредностите на АСО се утврдени од раководството во соработка со вработените. При остварување на стратегиските цели АСО ги применува принципите на:

Vlerat e AMS-së përcaktohen nga menaxhmenti në bashkëpunim me punonjësit. Në arritjen e qëllimeve strategjike, AMS zbaton parimet:

Plani strategjik i AMS-së për periudhën 2024-2026

Përgjegjësi - agjencia do të përgjigjet në mënyrë të shpejtë dhe të plotë, me konsekuencë do të realizojë misionin dhe objektivat strategjike në fushën e mbikëqyrjes;

Cilësi – arritja e qëllimeve të ams-së, pritjet e punonjësve, klientëve dhe përdoruesve të shërbimeve të aso-s, nëpërmjet përmirësimit të vazhdueshëm të standardeve operative;

Ndërgjegjshmëri - në zbatimin e aktiviteteve, agjencia do të udhëhiqet nga standartet më të larta etike në komunikim dhe bashkëpunim me të gjitha palët e interesuara në procesin e mbikëqyrjes;

Transparencë - prezentimi i informacioneve cilësore mbi tregun e sigurimeve dhe sigurimin e informacionit në kohë për pjesëmarësit dhe konsumatorët në tregun e sigurimeve.

Efikasitet - veprim në kohë mbi kërkesat e paraqitura në Agjencinë e Sigurimeve;

Llogaridhënie - përgatitja dhe miratimi në kohë i planit financiar, raporteve financiare të Agjencisë së Sigurimeve, raportit vjetor mbi funksionimin e Agjencisë së Sigurimeve dhe raportit vjetor mbi gjendjen e tregut të sigurimeve;

Kujdesi për kapitalin njerëzor - promovimi dhe vlerësimi objektiv i aftësive, njohurive, kohës dhe përpjekjeve të punonjësve, duke siguruar sinergji dhe një kulturë të ndarjes së njohurive dhe punës në grup.

V. QËLLIME STRATEGJIKE TË AMS-SË

Plani Strategjik përshkruan se si Agjencia e Mbikëqyrjes së Sigurimeve do të ruajë dhe përshtatë kompetencat e saj në ruajtjen e një tregu të qëndrueshëm, të sigurt dhe transparent të sigurimeve me qëllim forcimin e besimit të konsumatorit, do të vazhdojë të punojë në mënyrë të pavarur dhe efikase për t'u përballur me sfidat në sigurime, globalizimin, digjitalizimin, ndryshimet klimatike, shfaqjen e produkteve të reja të sigurimit dhe do të mbështesë sjelljen proaktive dhe reagimin ndaj trendeve.

Në periudhën e ardhshme trevjeçare, Agjencia e Mbikëqyrjes së Sigurimeve do të jetë po aq e fokusuar në aktivitete dhe projekte që do të mbështesin qëllimet e mëposhtme strategjike:

• Përmirësimi i kapacitetit institucional dhe administrativ

Në periudhën e ardhshme, Agjencia e Mbikëqyrjes së Sigurimeve do të vazhdojë të gjejë me saktësi burimet dhe mundësitë e nevojshme për të forcuar kapacitetin e saj administrativ, për t'u përballur me të gjitha ndryshimet që pengojnë arritjen e qëllimeve strategjike. Kjo është e rëndësishme për çështjet strategjike, për zhvillimin e Agjencisë së Mbikëqyrjes së Sigurimeve dhe zhvillimin e tregut vendas të sigurimeve.

Si anëtare e Shoqatës Ndërkombëtare të Mbikëqyrësve të Sigurimeve (IAIS), AMS-ja do të ndjekë dhe zbatojë parimet dhe standardet e IAIS që promovojnë vlerat e pavarësisë dhe autonomisë në punën e rregullatorëve të sigurimeve. Në këtë kontekst, nga perspektiva e harmonizimit të mëtejshëm ligjor dhe

Plani strategjik i AMS-së për periudhën 2024-2026

sigurimit të pavarësisë së plotë financiare, operative dhe organizative, AMS-ja do të ofrojë propozime dhe iniciativa për të përmirësuar kuadrin ligjor me qëllim sigurimin e zbatimit të plotë të vlerave të pavarësisë dhe autonomisë në funksionimin dhe operacionet e saj.

Me rëndësi thelbësore do të jetë forcimi i kapaciteteve administrative, menaxhimi i burimeve njerëzore duke rritur efikasitetin dhe motivimin e punonjësve, mbajtja e stafit ekzistues profesional, forcimi i procesit të përzgjedhjes gjatë punësimit të stafit të ri, rritja e motivimit të punonjësve dhe monitorimin e vlerësimin e arritjes së objektivave.

Për të siguruar cilësinë dhe vazhdimësinë e punës dhe për të marrë vendime të shëndosha, Drejtoria e Auditimit të Brendshëm do të zbatojë në mënyrë të vazhdueshme aktet dhe strategjitë e miratuara: Politikën e Cilësisë - MKS EN ISO 9001:2015, Politikën e Integritetit, Strategjinë për Parandalimin e Korrupsionit, Politikën e Privatësisë, Strategjinë për Menaxhimin e Riskut dhe akte dhe procese të tjera të sistemit. Drejtoria e Auditimit të Brendshëm do të mirëmbajë sistemet e informacionit, do të mirëmbajë dhe përmirësojë sistemin e menaxhimit të dokumenteve për monitorim efikas të proceseve. Gjithashtu do t'i përgjigjet rregulloreve dhe kërkesave nga fusha të shumta: Ligji për Stabilitetin Financiar, Ligji për Detyrimet, Ligji për Mbrojtjen e të Dhënave Personale, Ligji për Mbrojtjen e Sinjalizuesve, Ligji për Qasjen në Informacionin Publik, etj.

Aktivitetet e auditimit të brendshëm do të kryhen përmes një qasje sistematike, të disiplinuar dhe të bazuar në rrezik në punë, me qëllim që të kontribuojnë në përmirësimin e proceseve të menaxhimit dhe operimit.

Në operacionet e saj, AMS-ja do të vazhdojë të zbatojë konceptin e përgjegjësisë sociale si një përmbledhje e të gjitha pritjeve ekonomike, ligjore dhe etike nga komuniteti me qëllim arritjen e qëllimeve më të larta të përbashkëta dhe sociale.

Aktivitetet dhe projektet kryesore:

- Përmirësimi i proceseve të menaxhimit të burimeve njerëzore,
- Vlerësimi i politikave/procedurave të brendshme/akteve nënligjore të miratuara dhe nëse është e nevojshme forcimi i tyre,
- Mirëmbajtja dhe përmirësimi i sistemit të menaxhimit të dokumenteve,
- Mirëmbajtja e të gjitha pajisjeve të IT-së dhe sistemeve të informacionit,
- Rakordimi me parimet dhe standardet e IAIS

• **Forcimi i legjislacionit, kompetencave, kapaciteteve dhe aftësive mbikëqyrëse**

Prioritetet mbikëqyrëse do të synojnë identifikimin dhe zvogëlimin e vazhdueshëm të rreziqeve të mundshme për stabilitetin, marrjen e masave dhe veprimeve mbikëqyrëse në kohë, monitorimin e gjendjes së aftësisë paguese dhe likuiditetit të subjekteve, zbulimin e praktikave dhe sjelljeve të padrejta të shitjes. Fokusi i

Plani strategjik i AMS-së për periudhën 2024-2026

mbikëqyrjes do të jetë në rrezikun operacional, të likuiditetit, rrezikun e pastrimit të parave, rrezikun e kreditit, si dhe identifikimin e rreziqeve të reja që mund të priten të lindin nga proceset e vazhdueshme të digjitalizimit dhe futjen e teknologjive moderne dhe rreziqeve që lidhen me sigurinë e sistemeve të informacionit dhe menaxhimin e vazhdimësisë së biznesit të subjekteve të mbikëqyrura. Mbikëqyrja në vend do të kryhet në përputhje me planet vjetore të përgatitura në bazë të treguesve cilësorë dhe sasiorë për secilin subjekt të mbikëqyrur, ndërsa mbikëqyrja off-site do të kryhet vazhdimisht.

Një nga sfidat do të jetë vendosja e mbikëqyrjes së bazuar në rrezik dhe përmirësimi i proceseve të qeverisjes korporative në subjekte dhe do të zbatohet nëpërmjet:

- krijimit të një kuadri dhe proceseve për marrjen, përpunimin dhe raportimin e analizave të informacionit dhe të dhënave, përgatitjen e profileve të rrezikut të kompanive të sigurimeve, monitorimin e zhvillimit dhe menaxhimit të rreziqeve në kompanitë e sigurimeve dhe në varësi të analizave të tilla dhe proceseve të dokumentuara, rritjen ose uljen e intensitetit të mbikëqyrjes së subjekteve ose proceseve,

- përcaktimin e kriterëve për vlerësimin e përshtatshmërisë dhe integritetit të personave që kryejnë funksione kyçe në kompaninë e sigurimeve, si dhe mbajtësve të pjesëmarrjes së kualifikuar në kompaninë e sigurimeve, në të cilat kriteret do të shprehen qartë pritet e AMS-së, një nga prioritetet kryesore të menaxhimit dhe qeverisjes në kompaninë e sigurimeve është integrimi i interesave të të siguruarve dhe përfituesve të sigurimeve në politikat e biznesit të hartimit të produkteve të sigurimit, promovimit dhe shitjes së produkteve të sigurimit, marrjes, përpunimit dhe zgjidhjes së kërkesave për kompensimin e dëmeve dhe shumave të siguruarve, dhe sjelljes së përgjithshme të tregut,

- përcaktimin e kriterëve për vlerësimin e përshtatshmërisë dhe integritetit të personave që kryejnë aktivitete të brokerimit dhe përfaqësimit në sigurime, qoftë brenda kompanive të brokerimit në sigurime, kompanive të përfaqësimit në sigurime, bankave, apo në mënyrë të pavarur si persona fizikë që kryejnë aktivitete përfaqësimi në sigurime sipas një marrëveshjeje përfaqësimi. Kriteret do të përcaktojnë qartë pritet e AMS-së që interesat e të siguruarve dhe përfituesve të sigurimit të integrohen qartë dhe pa mëdyshje në kryerjen e aktiviteteve të këtyre profesionistëve.

Mënyra e mbikëqyrjes do të ndikohet gjithashtu nga legjislacioni i ri në aspektin e llogaridhënies dhe transparencës më të madhe në punën që lidhet me mbrojtjen e të drejtave të mbajtësve të policave dhe sjelljen e tyre në treg. Mbrojtja e mbajtësve të policave do të kryhet gjithashtu në aspektin e kontrollit nëse produktet e sigurimit plotësojnë nevojat e mbajtësve të policave, nëse ato ofrohen në mënyrë të drejtë dhe transparente dhe nëse mbajtësit e policave kanë të gjithë informacionin përkatës para se të lidhin kontratën e sigurimit, si dhe nëse trajtohen në mënyrë të përshtatshme gjatë periudhës së sigurimit.

Aktivitetet dhe projektet kryesore:

- Ndryshimi i legjislacionit bazë me qëllim zgjerimin e mandatit dhe instrumenteve të Agjencisë të Mbikëqyrës të Sigurimeve për të zbatuar një qasje proaktive ndaj mbikëqyrjes së bazuar në rrezik;
- Monitorimi i trendeve dhe vlerësimi i rreziqeve në sektorin e sigurimeve,
- Prezantimi i mjeteve për zbatimin e mbikëqyrjes së bazuar në rrezik,
- Forcimi i trajnimit të vazhdueshëm të mbikëqyrësve në fushat e kontabilitetit, auditimit, sfidave të IT-së, vlerësimin dhe menaxhimit të rrezikut,

Plani strategjik i AMS-së për periudhën 2024-2026

- Zbatimi i mbikëqyrjes makroprudenciale dhe mënyra e zbatimit të instrumenteve dhe masave makroprudenciale në sektorin e sigurimeve,
- Vendosja e kriterëve për vlerësimin e përshtatshmërisë dhe integritetit të personave që kryejnë aktivitete ndërmjetësimi dhe përfaqësimi në sigurime,
- Vendosja e kriterëve për vlerësimin e përshtatshmërisë dhe integritetit të personave që kryejnë funksione kyçe në kompaninë e sigurimeve, si dhe mbajtësve të pjesëmarrjes së kualifikuar në kompaninë e sigurimeve,
- Studimi i kushteve të përgjithshme, të veçanta dhe shtesë të sigurimit të kompanive të sigurimeve, gjendja financiare e kompanive të sigurimeve

• **Legjislacioni i sigurimeve dhe ndryshimet e tij me qëllim harmonizimin e legjislacionit vendas me atë evropian në fushën e sigurimeve**

Me qëllim harmonizimin e plotë të legjislacionit vendas me atë evropian në fushën e sigurimeve dhe rritjen e kontributit të sigurimeve në arritjen e objektivave globale dhe kombëtare për zhvillim të qëndrueshëm, në periudhën e ardhshme, AMS-ja do të vazhdojë të transpozojë:

- Direktivën e Solvencës II;
- Direktivën e Distribuimit të Sigurimeve;
- Standardin Ndërkombëtar të Raportimit Financiar 17 – Kontratat e Sigurimeve;
- Rregulloren dhe Praktikën Evropiane mbi Sigurimin e Përgjegjësisë nga Automjetet Motorike dhe Mbrojtjen e Viktimave të Aksidenteve në Qarkullimin Rrugor.

Ky legjislacion do të vendosë rregulla dhe parime të reja në tregun maqedonas të sigurimeve, do të prodhojë kërkesa më gjithëpërfshirëse për kapitalin për kompanitë e sigurimeve, mundësinë e ofrimit të shërbimeve të reja, mbrojtje më të madhe të të drejtave të personave të siguruar, forcimin e procesit të qeverisjes korporative, transparencë dhe llogaridhënie më të madhe të subjekteve të tregut.

Për më tepër, një sfidë e madhe është e ardhmja e sektorit të sigurimeve në kontekstin e teknologjive të reja të informacionit dhe proceseve të digjitalizimit, si dhe detyrimet që rrjedhin nga Marrëveshja e Stabilizim-Asociimit me Komunitetin Evropian dhe Shtetet Anëtare të tij (MSA) si një kornizë ligjore që rregullon marrëdhëniet e legjislacionit maqedonas dhe evropian. Lidhur me standardin që lidhet me Kontratat e Sigurimit - IFRS 17, në periudhën e ardhshme, AMS do të ndërmarrë aktivitete përgatitore me qëllim fillimin e procesit të harmonizimit dhe mundësimin e zbatimit të standardit në legjislacionin maqedonas.

Në përputhje me Ligjin për Pagesën e Pensioneve dhe Përfitimëve Pensionale, AMS, në bashkëpunim me Agjencinë për Mbikëqyrjen e Sigurimit të Pensioneve të Financuara Plotësisht (MAPAS), do t'i kushtojë vëmendje përgatitjes së akteve nënligjore sipas këtij Ligji në periudhën e ardhshme.

Në lidhje me krijimin dhe zhvillimin e një sistemi gjithëpërfshirës kombëtar të sigurimeve bujqësore dhe ofrimit të një sigurimi më të besueshëm dhe cilësor kundër fatkeqësive natyrore, në përgjigje të ndikimit të ndryshimeve klimatike, AMS-ja do të vazhdojë të mbështesë zbatimin e politikave kombëtare të

Plani strategjik i AMS-së për periudhën 2024-2026

udhëhequra nga Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Menaxhimit të Ujërave. Në këtë drejtim, ne do të kontribuojmë me ekspertizën tonë në përgatitjen e një kuadri të përshtatshëm ligjor dhe mbështetje për zbatim të mëtejshëm.

Në periudhën e planifikuar, AMS-ja do të vazhdojë t'i përmbahet angazhimit për të ndjekur dhe zbatuar parimet, standardet dhe praktikrat e mira të Shoqatës Ndërkombëtare të Mbikëqyrësve të Sigurimeve (IAIS), Rregullatorit Evropian të Sigurimeve dhe Pensioneve (EIOPA), Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim - Rrjetit Ndërkombëtar për Edukim Financiar (EBRD-INFE).

Aktivitetet dhe projektet kryesore:

- Eksplorimi i mundësive për ofrimin e asistencës teknike dhe mbështetjes për ndërtimin e kapaciteteve të përgatitura për zbatimin e kërkesave të reja të Solvency II dhe Direktivave të Distributimit të Sigurimeve;
- Ngritja e një grupi pune për të punuar mbi standardin që lidhet me Kontratat e Sigurimeve – IFRS 17;
- Ngritja e një grupi pune që do të punojë për identifikimin e rregulloreve/udhëzimeve në sektorin e sigurimeve që duhet të përgatiten në përputhje me Ligjin për Pagesën e Pensioneve dhe Përfitimeve Pensionale,
- Forcimi i përmbajtjes së rregullores për trajtimin e ankesave dhe, nëse është e nevojshme, përgatitja e udhëzimeve shtesë në këtë segment,
- Bashkëpunimi me Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Administrimit të Ujërave për të ofruar mbështetje në kuadër të projekteve kombëtare dhe rajonale,
- Bashkëpunimi me Ministrinë e Financave në fazën e finalizimit të Ligjit të ri për Sigurimet,
- Ndryshimi i Ligjit për Sigurimin e Detyrueshëm në Qarkullim me qëllim rritjen e mbrojtjes së palëve të treta - viktimave të aksidenteve rrugore, formimi i çmimit të sigurimit bazuar në treg nga PA, dhe mandati i AMS-së për njohjen dhe ndërhyrjen e hershme në shkeljet e aftësisë paguese për shkak të nënvlerësimit të rrezikut,
- Bashkëpunimi me IAIS për harmonizimin me parimet dhe standardet,
- Bashkëpunimi me BERZH-INFE për të forcuar më tej njohuritë financiare, duke siguruar një nivel më të lartë të përfshirjes financiare dhe mbrojtjes së konsumatorit..

• Zhvillimi i vazhdueshëm i tregut maqedonas të sigurimeve duke rritur ndërgjegjësimin publik për sigurimet, rolin e edukimit financiar dhe përdorimin e teknologjisë në promovimin e përfshirjes financiare dhe mbrojtjen e të drejtave të personave të siguruar.

Në fushën e mbrojtjes së konsumatorit, Agjencia do të veprojë sipas ankesave të marra nga personat e siguruar, përfituesit e sigurimeve dhe palët e treta me qëllim sigurimin e cilësisë së produkteve të sigurimit të ofruara dhe trajtimit të drejtë të konsumatorëve. Me qëllim rritjen e besimit të personave të siguruar, Agjencia do të promovojë rolin e kompanive të sigurimeve dhe, duke rritur kulturën e sigurimeve, do të kontribuojë që njohuritë financiare të bëhen pjesë e menaxhimit korporativ të kompanive të sigurimeve. Në veçanti, do të promovohet rëndësia e brokerëve si një kanal për shpërndarjen e produkteve dhe shërbimeve të sigurimeve, duke marrë parasysh se sjellja e tyre e mirë dhe kompetenca profesionale janë thelbësore për promovimin e besimit në tregun e sigurimeve dhe rritjen e ndërgjegjësimin të popullatës për çështjet e sigurimeve.

Plani strategjik i AMS-së për periudhën 2024-2026

Miratimi i legjislacionit të ri të sigurimeve do të ketë një ndikim pozitiv në fushën e mbrojtjes së të drejtave të personave të siguruar dhe rritjes së besimit në sistemin e sigurimeve. Kjo do të kompletonte mekanizmin për mbrojtjen e të drejtave të konsumatorëve duke siguruar cilësinë e produkteve të sigurimit që do të plotësojnë nevojat e personave të siguruar dhe do të ofrohen në mënyrë të drejtë dhe transparente, me informacion në kohë për konsumatorët dhe të gjitha informacionet relevante të rëndësishme para lidhjes së kontratës së sigurimit, por edhe informacion gjatë shërbimit të kontratës.

Një parakusht themelor për përfshirje më të madhe financiare është një sistem financiar i qëndrueshëm dhe efikas dhe një treg sigurimi i shëndetshëm dhe i qëndrueshëm si segment i sistemit financiar. Në këtë drejtim, Agjencia, përmes aktiviteteve dhe masave për zhvillimin e tregut vendas të sigurimeve, do të krijojë një kulturë më të madhe sigurimi tek popullata me qëllim njohjen e avantazheve që sjell sigurimi si mekanizëm për kompensimin e humbjeve të mundshme financiare nga ngjarjet e paparashikueshme, nga rreziqet, veçanërisht rreziqet që rrjedhin nga ndryshimet klimatike.

Aktivitetet dhe projektet kryesore:

- Trajtimi i ankesave të pranuar nga personat e siguruar, përfituesit e sigurimeve dhe palët e treta,
- Bashkëpunim i vazhdueshëm dhe komunikim transparent me të gjitha palët e interesuara,
- Zbatimi i aktiviteteve në përputhje me Strategjinë për Edukimin Financiar dhe Përfshirjen Financiare,
- Zbatimi i aktiviteteve në përputhje me Strategjinë Fintech për Rregullatorët,
- Zbatimi i aktiviteteve në përputhje me memorandumet e bashkëpunimit të lidhura me kompanitë e sigurimeve dhe kompanitë e brokerimit të sigurimeve në fushën e edukimit financiar, përfshirjes financiare dhe mbrojtjes së konsumatorit dhe veprimit të integruar për të forcuar përfshirjen financiare dhe mbrojtjen e konsumatorit në tregun e sigurimeve,
- Përmirësimi i mëtejshëm i menaxhimit korporativ dhe transparencës së shoqërive të sigurimeve,
- Organizimi i trajnimeve dhe provimeve për përfaqësuesit dhe brokerët e sigurimeve si një kanal i rëndësishëm shpërndarjeje për produktet dhe shërbimet e sigurimeve,
- Njoftime të rregullta për të gjitha palët e interesuara në faqen e internetit të AMS-së dhe portalin e arsimit,
- Bashkëpunimi me institucionet arsimore dhe stafin mësimdhënës.

• **Bashkëpunimi dhe komunikimi transparent me palët e interesuara**

Kryerja e punës brenda kompetencës së Agjencisë së Mbikëqyrjes së Sigurimeve kërkon bashkëpunim me autoritetet dhe organet kompetente vendase, institucionet rregullatore rajonale dhe ndërkombëtare.

AMS-ja do të zgjerojë vazhdimisht bashkëpunimin duke nënshkruar memorandume bashkëpunimi, si dhe duke aplikuar lloje të shumta komunikimi dhe duke punuar me bashkëpunëtorë të shumtë në nivel vendas dhe ndërkombëtar, qoftë përmes projekteve, organizimit dhe pjesëmarrjes në ngjarje të përbashkëta, leksioneve, shkëmbimit të përvojave.

Plani strategjik i AMS-së për periudhën 2024-2026

Si një organ rregullator i pavarur me kompetenca publike, AMS-ja ka përcaktuar nevojën për komunikim me të gjitha palët e interesuara dhe ka detyrë të komunikojë në mënyrë efektive me klientët, target grupet, punonjësit, institucionet kompetente dhe publikun.

Për të mundësuar komunikim të qartë dhe të fokusuar në mënyrë që të kuptohet rëndësia e respektimit të legjislacionit dhe angazhimi për forcimin e pranisë së saj në publik, AMS-ja:

- do të komunikojë të gjitha aktivitetet me publikun në kohën e duhur;
- do të ofrojë udhëzime për komunikim efikas dhe efektiv me target grupet;
- do të forcojë ndërgjegjësimin publik se komunikimi efektiv mund të ndihmojë jashtëzakonisht në arritjen e qëllimeve të AMS-së;
- do të përcjellë mesazhe dhe qëndrime kryesore të publiku dhe target grupet në një mënyrë të qartë dhe të ekuilibruar;
- do të krijojë mbështetje për qëllimet, planet dhe synimet e saj.

Aktivitetet dhe projektet kryesore:

- Fillimi i bashkëpunimit me autoritetet dhe institucionet përkatëse dhe ruajtja e marrëdhënieve profesionale,
- Komunikim transparent me të gjithë palët e interesuara,
- Vendosja e marrëdhënieve precize me median,
- Proaktiviteti në rrjetet sociale,
- Matja e kënaqësisë me punën e AMS-së,

• Dispozita kalimtare dhe përfundimtare

Plani Strategjik i Agjencisë së Mbikëqyrjes së Sigurimeve (AMS) për periudhën 2024-2026 hyn në fuqi ditën e miratimit të tij dhe zbatohet nga 1 janari i vitit 2024.

Pjesë integrale e këtij plani janë aktivitetet dhe projektet kryesore për arritjen e qëllimeve strategjike.

KRYETARTI I KËSHILLIT TË EKSPERTËVE

Kërse Shajnoski